

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 30 L

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser for inntektsåret 2022)

*Tilråding fra Finansdepartementet 25. november 2022,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser med virkning for inntektsåret 2022

1.1 Innledning og sammendrag

Regjeringen foreslår en særregel for formuesverdsetting av tidsubegrensede oppdretts-tillatelser i ikke-børsnoterte selskap. Særregelen skal gjelde for inntektsåret 2022. Etter forslaget skal verdsettingen ta utgangspunkt i oppnådde auksjonspriser per tonn MTB (maksimal tillatt biomasse) i oktober 2022, istedenfor priser oppnådd i auksjoner i 2020. Bakgrunnen for forslaget er at auksjonsprisen av tillatelsene har falt vesentlig etter tidspunktet for verdsetting av aksjer i ikke-børsnoterte selskaper (1. januar 2022).

Formuesverdien av oppdrettstillatelser (tidsubegrensede akvakulturtillatelser innen havbruk som gir rett til oppdrett i sjø av laks, ørret og regnbueørret) skal etter gjeldende rett settes til omsetningsverdi (markedsverdi). Ved fastsetting av omsetningsverdi skal det, etter uttalelser i Prop. 1 LS (2021–2022) og Skatteetatens nye retningslinjer av 17. juni 2022, tas utgangspunkt i oppnådde auksjonspriser per tonn MTB for vedkommende produksjonsområde fra siste auksjon.

Verdsettingstidspunktet for aksjer i ikke-børsnoterte selskaper er som hovedregel 1. januar i inntektsåret. I den siste auksjonen av oppdretts-

tillatelser i oktober 2022 ble vektet gjennomsnittspris om lag 155 000 kroner per tonn, mens vektet gjennomsnittlig auksjonspris i 2020 var om lag 220 000 kroner per tonn. Prisnedgangen har sammenheng med at regjeringen, like før auksjonen, varslet innføring av grunnrenteskatt på havbruksvirksomhet.

Verdsettingstidspunktet for ikke-børsnoterte aksjer fører i dette tilfellet til at aksjonærene blir skattlagt på grunnlag av en formuesverdi som senere er blitt redusert, som følge av regjeringens varsel om innføring av grunnrenteskatt på havbruk. Regjeringen foreslår at dette avhjelpes med en særregel for inntektsåret 2022. Den nye særregelen fastslår at verdsettingen av oppdretts-tillatelser i ikke-børsnoterte selskaper kan ta utgangspunkt i auksjonsprisen fra oktober 2022. Særregelen vil ikke gjelde for oppdrettstillatelser eid av personlige skattytere eller børsnoterte selskaper. Grunnen til det er at disse vil få en skattemessig formuesverdi for 2022 som reflekterer prisnedgangen på oppdrettstillatelser, siden disse verdsettes per 1. januar i skattefastsettingsåret (1. januar 2023).

Departementet anslår foreløpig at endringsforslaget kan redusere provenyet med om lag 110 mill. kroner påløpt i 2022 og bokført i 2023. Provenytapet fordeles mellom stat og kommuner. Departementet vil komme tilbake med oppdaterte provenyanslag i forbindelse med Revidert nasjonal-

budsjett 2023. Forslaget vil medføre noe merarbeid for de berørte selskapene og for Skatteetaten.

Departementet viser til forslag til endring av skatteloven § 4-54 nytt andre ledd.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2022.

1.2 Gjeldende rett

Ved formuesbeskatningen skal oppdrettstillatelser verdsettes til omsetningsverdien i tråd med skattelovens hovedregel, jf. skatteloven § 4-1. Dette fremgår også av Skatteetatens retningslinjer som er allment tilgjengelig i håndboken Skatte-ABC. I Prop. 1 LS (2021–2022) fra regjeringen Solberg ble denne rettstilstanden bekreftet.

Departementet pekte i Prop. 1 LS (2021–2022) på at tall fra Skatteetaten tyder på at det for hovedvekten av virksomhetene innenfor oppdrettsnæringen i praksis likevel blir benyttet lavere formuesverdier enn omsetningsverdien. For å gjøre det lettere å rapportere korrekte formuesverdier redegjorde departementet for at det kan være behov for nærmere retningslinjer for verdsettingen. Departementets vurdering var at auksjonspriser i det aktuelle auksjonsområdet, burde benyttes som utgangspunkt ved fastsetting av formuesverdien av oppdrettstillatelser. Det ble varslet at Skatteetaten ville utarbeide utfyllende veiledningsmateriale for skjønnsutøvelsen, i samråd med departementet.

Skattedirektoratet har utarbeidet *Veiledning til bruk ved formuesfastsettelse av akvakulturtillatelser som gir rett til produksjon i sjø av laks, ørret og regnbueørret* av 17. juni 2022. Det fremgår av veilederen at auksjonsprisene per tonn MTB for vedkommende produksjonsområde fra siste auksjon, anses som et godt utgangspunkt for verdsettelsen av tillatelsene. For akvakulturtillatelser i produksjonsområde uten auksjon anses auksjonspriser i nærliggende områder eller gjennomsnittlig auksjonspris vektet på total tonn MTB for alle områder som et godt utgangspunkt. Videre uttales det at i områder uten auksjon, vil det være naturlig å se hen til oppnådde priser i kjente overdragelser nært opp til verdsettingstidspunktet.

Auksjonsprisene er likevel bare et utgangspunkt. Skatteetatens veileder åpner for at det vil være tilfeller der ulike forhold tilsier at tillatelsens reelle omsetningsverdi på verdsettingstidspunktet (1. januar året før fastsettingsåret for ikke-børsnoterte aksjer) avviker fra auksjonsprisene. I slike tilfeller skal det ses hen til flere momenter ved fastsetting av omsetningsverdien, blant annet produksjonsbegrensninger eller særskilte kost-

nadskrevende tillatelsesvilkår, driftsmessige og/eller biologiske utfordringer i produksjonsområdet, samt endringer i markedet etter siste avholdte auksjon eller kjente overdragelse.

Ikke-børsnoterte aksjer skal som hovedregel verdsettes til 75 pst. av aksjens forholdsmessige andel av selskapets «samlede skattemessige formuesverdi» per 1. januar i året før skattefastsettingsåret, jf. skatteloven § 4-12. Selskapets samlede skattemessige formuesverdi er dets samlede nettoformue 1. januar i inntektsåret, jf. Finansdepartementets forskrift til skatteloven (FSFIN) § 4-12-2 første ledd. Beregning av aksjenes formuesverdi skal vedlegges selskapets skattemelding, jf. FSFIN § 4-12-5. Verdiene som rapporteres i selskapenes skattemelding i ett inntektsår, legger til rette for utfylling i aksjonærregisteroppgaven og blir normalt forhåndsutfyllt i aksjonærenes skattemelding for det påfølgende inntektsåret.

De nye retningslinjene for verdsetting av oppdrettstillatelser gjelder formuesskattepliktige aksjonærer, som direkte eller indirekte eier aksjer i ikke-børsnoterte selskaper med akvakulturtillatelse, fra og med inntektsåret 2022. Det innebærer at formuesverdien av tillatelsene for slike selskaper allerede er beregnet, og i utgangspunktet innrapportert til Skatteetaten gjennom selskapenes skattemeldinger for inntektsåret 2021. Disse formuesverdiene skal være beregnet med utgangspunkt i auksjonsprisene fra 2020 i henhold til Skatteetatens retningslinjer.

For *inntektsåret 2023* (skattefastsettingsåret 2024), der formuesskattepliktige aksjonærer som direkte eller indirekte eier aksjer i ikke-børsnoterte selskaper med akvakulturtillatelser skal ta formuesverdien med i sin fastsetting per 1. januar 2023, vil de nye auksjonsprisene fra 2022 ligge til grunn for verdsettingen. Endringer i verdiene som følge av varsling av ny grunnrenteskatt vil dermed inngå ved fastsettingen for dette året.

For aksjer i børsnoterte selskaper skal formuesverdien fastsettes per 1. januar i skattefastsettingsåret, jf. sktl. § 4-12 første ledd. For inntektsåret 2022 blir altså formuesverdien for slike selskaper beregnet med utgangspunkt i verdien per 1. januar 2023. Da vil eventuelle kursendringer som følge av den varslede grunnrenteskatten, herunder lavere auksjonspriser, reflekteres i kursverdien på aksjene.

1.3 Departementets vurderinger og forslag

Verdsettingstidspunktet for aksjer i ikke-børsnoterte selskaper er som hovedregel 1. januar i

inntektsåret. Begrunnelsen for at verdsetting av ikke-børsnoterte aksjer som hovedregel baserer seg på verdiene et år tidligere enn det som gjelder etter hovedregelen ellers, er praktiske hensyn. Aksjonærenes skattemelding skal leveres innen 30. april, men baserer seg på verdier som er rapportert på selskapets skattemelding som leveres 31. mai, og som dermed ikke er klar på tidspunktet for levering av aksjonærenes skattemelding.

Formuesverdien av oppdrettstillatelser skal settes til omsetningsverdien (markedsverdi). Ved fastsetting av omsetningsverdi skal det etter Skatteetatens nye retningslinjer fra 2022 tas utgangspunkt i oppnådde auksjonspriser per tonn MTB for vedkommende produksjonsområde fra siste auksjon.

Ved auksjonen i 2020 var vektet gjennomsnittspris på om lag 220 000 kroner per tonn MTB. I den siste auksjonen av oppdrettstillatelser i oktober 2022 ble vektet gjennomsnittspris om lag 155 000 kroner per tonn. Prisedgangen har sammenheng med at regjeringen like før auksjonen varslet innføring av grunnrenteskatt på havbruksvirksomhet.

Da auksjonen ble avholdt i oktober 2022, skulle formuesverdien av oppdrettstillatelser for ikke-børsnoterte selskaper allerede være beregnet for inntektsåret 2022, med utgangspunkt i auksjonsprisene fra 2020. Det er i overensstemmelse med reglene om at formuesverdiene skal fastsettes på bakgrunn av hvor mye tillatelsene var verdt den 1. januar i inntektsåret. Verdsetting ved starten av inntektsåret er normalt til fordel for aksjonærer i ikke-børsnoterte selskaper ved stigende verdier i løpet av inntektsåret. Det tilsier at terskelen bør være høy for at en verdinedgang skal resultere i en særregel om verdsetting.

Verdsettingstidspunktet for ikke-børsnoterte aksjer medfører imidlertid i dette tilfellet at aksjonærene blir skattlagt på grunnlag av en formuesverdi som er blitt redusert som en følge av regjeringens varslede forslag om grunnrenteskatt på havbruk. Prisedgangen har direkte sammenheng med myndighetenes varsling av fremtidig skattlegging av næringen, og er ikke knyttet til markedsforholdene for oppdrettslaks mv. for øvrig. Regjeringen ser at dette er en spesiell situasjon og mener det bør avhjelpes med en midlertidig særregel for inntektsåret 2022. Etter særregelen tas det ved verdsettingen av oppdrettstillatelser i ikke-børsnoterte selskaper utgangspunkt i auksjonsprisen fra oktober 2022.

Behovet for en særregel gjelder ikke for oppdrettstillatelser eid av personlige skattytere eller

børsnoterte selskaper. Disse vil få en skattemessig formuesverdi for 2022 der verdinedgangen på oppdrettstillatelser inngår, siden disse verdsettes per 1. januar i skattefastsettingsåret.

Særregelen vil ikke gjelde for investerings-selskaper som eier aksjer i børsnoterte havbruks-selskap. Det er ikke praktisk gjennomførbart å la en ny særregel omfatte verdsetting av slike aksjer. Disse aksjene får derfor en verdsettelse som gjennom børsverdien til de aktuelle havbruks-selskapene har med seg tidligere verdi. For inntektsåret 2023 vil auksjonsprisen for 2022 derimot bli hensyntatt for alle ikke-børsnoterte selskaper.

Regjeringen foreslår en endring av skatteloven § 4-54, som fastslår at det tas utgangspunkt i auksjonspriser per tonn MTB oppnådd i oktober 2022 ved verdsetting av aksjer i ikke-børsnoterte selskaper for inntektsåret 2021. Dette får dermed virkning for formuesskattepliktige aksjonærer for inntektsåret 2022. Det gjelder både i produksjonsområder der det har vært auksjon i 2022, og i produksjonsområde uten auksjon eller uten omsetning, der det tas utgangspunkt i auksjonspriser i nærliggende områder eller gjennomsnittlig auksjonspris vektet på total tonn MTB for alle områder. Oppnådde auksjonspriser for siste gjennomførte auksjonsrunde fremgår av fiskerimyndighetenes hjemmeside.

Endringsforslaget medfører ikke endringer i Skattedirektoratets veiledning av 17. juni 2022, utover at det i verdsettingen av akvakulturtillatelser per 1. januar 2022 kan benyttes auksjonspriser fra oktober 2022. Det betyr at oppnådde auksjonspriser er utgangspunktet for fastsettingen. I tråd med veilederen kan det være forhold som tilsier at den enkelte tillatelses reelle omsetningsverdi avviker fra oppnådd auksjonspris eller gjennomsnittlig auksjonspris i produksjonsområder uten auksjon. I slike tilfeller må selskapet, på samme måte som ellers ved skattefastsettingen, kunne begrunne fastsatt omsetningsverdi. Det vises for øvrig til Skattedirektoratets veiledning. Forslaget innebærer heller ikke en endring i hvilke eidelere som inngår i verdsettingen eller verdsettingen av andre verdier som eies av de aktuelle ikke-børsnoterte selskapene, som fortsatt skal verdsettes per 1. januar 2022.

Forslaget innebærer at ikke-børsnoterte selskaper som eier oppdrettstillatelser, og samtlige mellomliggende selskaper, må levere ny skattemelding for inntektsåret 2021. Selskapene må foreta ny verdsetting av oppdrettstillatelsene og føre den nye verdien i selskapets skattemelding. Mellomliggende selskaper må foreta korresponderende ny beregning av formuesverdien av

aksjene de direkte eller indirekte eier i selskap som eier akvakulturtillatelser. For formuesskattpliktig aksjeeier hentes andelen av selskapsformuen fra selskapets nye skattemelding for inntektsåret 2021. En beregning av aksjenes formuesverdi skal vedlegges selskapenes skattemelding.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 4-54 nytt andre ledd.

1.4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet anslår foreløpig at endringsforslaget kan redusere provenyet med om lag 110 mill. kroner påløpt i 2022 og bokført i 2023. Provenytapet fordeles mellom stat og kommuner. Departementet vil komme tilbake med oppdaterte provenyanslag i forbindelse med Revidert nasjo-

nalbudsjett 2023. Forslaget vil medføre noe merarbeid for de berørte selskapene og for Skatteetaten.

1.5 Ikrafttredelse

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2022.

Finansdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser for inntektsåret 2022).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

st a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser for inntektsåret 2022) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser for inntektsåret 2022)

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-54 nytt andre ledd skal lyde:

Ved verdsetting av ikke-børsnotert aksje etter § 4-12 annet ledd for inntektsåret 2022, tas det ved fastsetting av formuesverdien av akvakulturtillatelser utgangspunkt i oppnådde auksjonspriser per tonn MTB (maksimal tillatt biomasse) for ved-

kommende produksjonsområde i 2022. Tilsvarende gjelder for akvakulturtillatelser i produksjonsområde uten auksjon eller uten omsetning, der det tas utgangspunkt i auksjonspriser i nærliggende områder eller gjennomsnittlig auksjonspris vektet på total tonn MTB for alle områder.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2022.

